

osce PA Organization for Security and Co-operation in Europe
PARLIAMENTARY ASSEMBLY

STALNA DELEGACIJA PSBiH U PSOSCE-a

I Z V J E Š T A J

**SA 18. GODIŠNJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE OSCE-a,
VILNIUS
od 29. 6. do 3. 7 2009.**

SARAJEVO, august 2009. godine

IZVJEŠTAJ O UČEŠĆU STALNE DELEGACIJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE NA 18.GODIŠNJEM ZASJEDANJU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a

" OSCE: obraćanje novim osnovnim izazovima"

U Vilniusu (Litvanija) je, od 29. juna do 3. jula 2009., održano 18.godišnje zasjedanje Parlamentarne skupštine OSCE-a u čijem radu je učestvovala i Stalna delegacija PSBiH u PSOSCE-a u kojoj su bili: Branko Zrno, delegat u Domu naroda i šef Delegacije, Šemsudin Mehmedović, poslanik u Predstavničkom domu i član Delegacije, Drago Ljubičić, delegat u Domu naroda i član Delegacije, i Jelena Rajaković, sekretar Delegacije

Na ovom zasjedanju, u okviru teme " OSCE: obraćanje novim sigurnosnim izazovima" razmatrana su pitanja jačanja i reforme OSCE-a, promocije ljudskih prava i civilnih sloboda, energetske sigurnosti, klimatskih promjena, kontrole naoružanja, u vezi s čim su date preporuke vladama država članica OSCE-a.

U prisustvu predsjednika Litvanije Valdas Adamkusa, predsjednika Parlamenta Litvanije Arunasa Valinskasa, premijera Andriusa Kubiliusa i oko 500 predstavnika 56 zemalja članica PSOSCE-a, 18. godišnje zasjedanje zvanično je počelo obraćanjem Joao Soaresa, predsjedavajućeg PSOSCE-a.

On je tom prilikom istakao da 30 godina nakon Helsinkija, OSCE mora da ima iste strateške vizije za svoje jačanje, imajući u vidu da je ovo potpuno drugačiji svijet koji zahtijeva reformiran način rješavanja novih problema, te da je za realiziranje datih obećanja unutar te organizacije neophodno uvjerenje da novi sporazumi predstavljaju mogućnosti za rješavanje problema na inovativniji način.

Predsjednik Litvanije Valdas Adamkus u svom obraćanju istakao je da je zasjedanje PSOSCE-a u Vilniusu velika čast za Litvaniju, budući da kroz diplomatska nastojanja rješavanja problema u duhu dogovora, PSOSCE-a daje ogroman doprinos međunarodnim naporima u izgradnji sigurnijeg svijeta za buduće generacije.

Na Godišnjem zasjedanju PSOSCE-a govorila je i predsjedavajuća OSCE-a ministrica vanjskih poslova Grčke Dora Bakoyannis. Ona se osvrnula na tri bitna pitanja za OSCE: unapređenje ekonomske i ekološke dimenzije, izgradnja trajne stabilnosti i sigurnosti u Gruziji i podizanje nivoa dijaloga o evropskoj sigurnosti.

Govoreći o ekonomskoj i ekološkoj dimenziji OSCE-a, ona je istakla da je neophodno najveće angažiranje svih zemalja članica kako bi se što prije našla rješenja za probleme izazvane ekonomskom krizom u cijelom regionu OSCE-a.

Ona je izrazila zabrinutost da bi produbljivanje ekonomske krize mogalo unijeti nove oblike nestabilnosti i apelirala na OSCE da iskoristi svoj potencijal da hitno djeluje u svim segmentima za koje ima mandat i način.

Ističući vezu između privredne i energetske krize, naglasila je da pojedine zemlje nisu u mogućnosti da osiguraju sredstva potrebna za zadovoljavanje energetskih potreba.

Ona je podsjetila prisutne na OSCE-ov Strateški dokument o ekonomskoj i ekološkoj dimenziji, usvojen 2003. godine u Maastrichtu, a koji je početna tačka za otvaranje dijaloga o tim značajnim pitanjima.

Govoreći o situaciji u Gruziji, ona se osvrnula na napore koji su učinjeni kako bi se produžio mandat OSCE-a u toj zemlji, izražavajući žaljenje zbog nedostatka konsenzusa ali i naglašavajući da završetak Misije OSCE-a u Gruziji ne znači kraj naporima koje ova organizacija ulaže kako bi svojim iskustvom, mogućnostima i sveobuhvatnim pristupom dala doprinos stabilnosti i sigurnosti u tom regionu.

U međuvremenu, OSCE na tom području ostaje aktivan kroz rad Ureda za demokratske Institucije i ljudska prava (ODIHR), visokog povjerenika za nacionalne manjine, predstavnika slobode medija, Ureda koordinatora za ekonomske i ekološke aktivnosti.

Svoje izlaganje gđa Bakoyannis zaključila je naglašavanjem potrebe saradnje svih instiucija OSCE-a koje imaju isti cilj- pomoć državama članicama u provođenju obaveza i definiranju novih angažmana kao odgovor na novonastale potrebe.

Narednih dana zasjedala su tri opća komiteta: 1. Opći komitet za politička pitanja i sigurnost; 2. Opći komitet za ekonomska pitanja, nauku, tehnologiju i okoliš; 3. Opći komitet za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja.

*** OPĆI KOMITET ZA POLITIČKA PITANJA I SIGURNOST**

Komitet za politička pitanja i sigurnost razmatrao je Nacrt rezolucije " Kriza hrane i sigurnost na području OSCE-a ", izvjestioca Rikarda Miljorija iz Italije.

Rezolucijom je izražena zabrinutosti zbog nepoštovanje koncepta "nedjeljivosti" u OSCE-u, koji podrazumijeva zajedničke napore i posvećenost sigurnosti koji sve države članice moraju poštovati.

Imajuću u vidu da taj koncept danas znači zajednički stav u sprečavanju oragniziranih zločina, terorizma, visokotehnološkog kriminala i finansijske krize velikih razmjera, u ovoj rezoluciji naglašeno je pitanje novog izazova u području OSCE-a, a to je samodovoljnost pojedinih zemalja kada se radi o hrani, kao i srodno političko pitanje sigurnosti hrane.

Uviđajući da se uz dramatično pitanje gladi javljaju opasni neokolonistički razlozi koji podstiču vlade i banke da kupuju milione hektara zemlje kako bi proizvodili hranu u inozemstvu i time doveli u krizu domaće proizvođače, u Rezoluciji je naglašeno da velika trka s ciljem kontroliranja proizvodnje osnovnih životnih namirnica u inozemstvu postala jedan od najnovijih trendova u svjetskoj ekonomiji, te da su neke od zemalja članica OSCE-a bile meta takvih investicija. Rezolucija preporučuje da se pruži podrška ogromnim poljoprivrednim potencijalima Rusije, Ukrajine i Kazahstana, gdje se 13 od ukupno 23 miliona hektara zemlje koja je ranije bila obrađivana može odmah ponovo koristiti za poljoprivredu te da je od suštinskog značaja usvajanje međunarodnih politika za oporavak gajenja usjeva u stepskim područjima.

Tokom zasjedanja ovog komiteta razmatrane su dopunske teme koje su se odnosile na: Afganistan, malo i lako naoružanje, obnovljenu diskusiju o kontroli naoružanja u Evropi, i ulogu OSCE-a i jačanju sigurnosti.

***OPĆI KOMITET ZA EKONOMSKE POSLOVE, NAUKU, TEHNOLOGIJU I OKOLIŠ**

Komitet za ekonomske poslove, nauku, tehnologiju i okoliš razmatrao je Nacrt rezolucije Ivora Callelyija iz Irske.

Ovom rezolucijom izražena je zabrinutost zbog razornih posljedica svjetske finansijske krize, uključujući tu i pad nekoliko vlada, kao i pojavu društvenih nemira koji su u nekim slučajevima vodili nasilju.

U Rezoluciji je naglašeno da je sadašnja finansijska kriza dovela do recesije u svijetu i da je stvorena od strane samog finansijskog sistema te izazvana pretjeranim širenjem finansijskih špekulacija i nepostojanjem finansijske regulative, kao i slabim državnim nadzorom nad finansijskim tržištima.

Ova rezolucija podržava preporuke *Štiglicove komisije* Ujedinjenih naroda kojim se zahtijeva osnivanje Vijeća za svjetsku ekonomsku koordinaciju na nivou Generalne skupštine ili Vijeća sigurnosti i novi svjetski sistem rezervi.

Također se podržava inicijativa Svjetske banke da se uspostavi fond za "ranjivost" kako bi se pomoglo zemljama u razvoju da se usredsrijede na programe zaštite, ulaganja u infrastrukturu i podršku malim i srednjim preduzećima.

Data je podrška i inicijativi G-20 da se stvori forum za finansijsku stabilnost koji će globalno koordinirati propise i zatražiti veće angažiranje MMF-a u davanju kredita pogođenim zemljama.

Pozvane su države članice da se suzdrže od protekcionističkih ekonomsko-nacionalističkih mjera i da se opozovu one koje su već primijenjene.

Osim ove rezolucije, razmatrana su i tri dopunska pitanja koja su se odnosila na energetska sigurnost, "poreska utočišta" i slobodnu trgovinu na Mediteranu.

***OPĆI KOMITET ZA DEMOKRATIJU, LJUDSKA PRAVA I HUMANITARNA PITANJA**

Komitet za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja razmatrao je Nacrt rezolucije, izvjestioca Natalije Krapovic iz Rusije.

U rezoluciji je naglašeno da je sadašnja finansijska kriza najviše pogodila ranjive i marginalizirane dijelove stanovništva: žene, djecu, manjine i migrante i izraženo žaljenje što ekonomska zavisnost žena od muškaraca, naročito u vremenu ekonomskih teškoća, čine žene lakim metama za ugnjetavanje i zlopotrebu, kao i potencijalnim žrtvama prostitucije i trgovine ljudima.

Ovom rezolucijom pozivaju se parlamentarci zemalja učesnica na borbu protiv netolerancije prema manjinama i drugim ranjivim grupama, protiv rada djece, pedofilije i uplitanja djece u zločine.

U rezoluciji se zahtijeva da parlamentarci OSCE-a olakšaju međunarodnu razmjenu najboljih praksi za rješavanje posebnih potreba ranjivih društvenih grupa.

Veliku raspravu izazvao je Nacrt rezolucije izvjestioca Roberta Batellija iz Slovenije, "Promoviranje ljudskih prava i civilnih sloboda u regionu OSCE-a u 21. stoljeću", u kojoj se osuđuju i u isti kontekst dovode nacizam i staljinizam. Delegacija Rusije oštro se usprotivila stavljanju u isti koš režima Adolfa Hitlera i Josifa Visarionoviča Staljina i pokušala da izdejstvuje povlačenje tog dokumenta. Kako taj zahtjev nije podržan, ruska delegacija je prije glasanja o rezoluciji napustila zasjedanje.

U rezoluciji je, između ostalog, navedeno da su "tokom 20. stoljeća evropske zemlje prošle kroz dva velika totalitarna režima, nacizam i staljinizam, iz kojih su proizašli genocidi, kršenje ljudskih prava i osnovnih ljudskih sloboda, ratni zločini i zločini protiv čovječnosti.

*** PLENARNA SJEDNICA**

3.jula 2008. održana je plenarna sjednica, na kojoj je usvojena *Deklaracija iz Viljnusa* u kojoj su se našle rezolucije usvojene tokom zasjedanja tri komiteta. Ona predstavlja kolektivni glas parlamentaraca zemalja članica OSCE-a i rezultat je kolektivnog rada članova Skupštine.

Deklaracija sadrži 28 usvojenih rezolucija, koje se odnose na: jačanje OSCE-a, posmatranje izbora, sigurnost hrane na području OSCE-a, svjetsku finansijsku krizu, Iran, Afganistan, ljudska prava i građanske slobode, kontrolu naoružanja i razoružanja u Evropi, migracije radne snage u srednjoj Aziji, energetske sigurnost, klimatske promjene, upravljanje vodama, slobodu izražavanja na internetu i moratorij na smrtnu kaznu.

Učesnici zasjedanja pozvani su da doprinesu transparentnosti rada OSCE-a kako bi se pojačala legitimnost i relevantnost te organizacije.

Još jednom naglašen je značaj OSCE-a u procesu nadgledanja izbora i pozvane države članice na puno provođenje zaključaka iz Kopenhagena 1990.godine.

*** IZBORI I IMENOVANJA**

Dosadašnji predsjednik Parlamentarne skupštine OSCE-a Joao Soares iz Portugala izabran je i za drugi mandat, a četiri potpredsjednika su :

Ben Cardin(SAD)

Petros Efthymiou (Grčka)

Charles Gardetto (Monako)

Izabel Pozuelo (Španija)

Tokom 18. godišnjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine OSCE-a izabrana su nova rukovodstva komiteta.

- Komitet za politička pitanja i sigurnost

Consiglio DiNino, Kanada (predsjednik)

Canan Kalsin ,Turska(potpredsjednik)

Riccardo Migliori, Italija (izvjestilac)

- Komitet za ekonomske poslove, nauku, tehnologiju i životnu sredinu

Roland Blum, Francuska, (predsjednik)

Ivor Callely, Irska (potpredsjednik)

Serhiy Shevchuk, Ukrajina (izvjestilac)

- Komitet za demokratiju, ljudska prava i humanitarna pitanja

Walburga Habsburg-Douglas, Švedska (predsjednik)

Robert Aderholt, SAD (potpredsjednik)

Matteo Mecacci , Italija (izvjestilac)

Izveštaj pripremila

Sekretar
Delegacije PSBiH u PSOSCE-a

Jelena Rajaković

Napomena: Izveštaj odobrio šef Stalne delegacije PS BiH u PS OSCE , g. Branko Zrno

Dostaviti:

- Kolegijumu Predstavničkog doma
- Kolegijumu Doma naroda
- Komisiji za spoljne poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za spoljnu i trgovinsku politiku Doma naroda
- Članovima delegacije PS BiH u PS OEBS

Kopija: Ministarstvo inostranih poslova BiH